

impugnantur.—Alii vero addunt, misisse Deum ventum urentem super terram ad exsiccandam illam, quod putant in illis verbis indicatum, *Spiritus Domini ferebatur super aquas*, et adducunt exemplum de tempore diluvii, Gen. 8, et de exsiccatione maris rubri, Exodi 14. Sed in superiori libro rejicimus hujusmodi sensum illorum verborum, *Spiritus Domini ferebatur super aquas*, quia nec spiritus ille fuit ventus, et quamvis esset, non movebatur super terram ad exsiccandam illam, sed super aquas ad fo-vendas illas, nec ferebatur hoc die tertio, sed ante omnem diem. Nec exemplum de diluvio est accommodatum, tum quia etiam ventus non videtur tunc excitatus ad exsiccandam terram, sed ad nubes dissipandas, quantum ex illis verbis colligi potest, *Adduxit Deus spiritum super terram, et imminutæ sunt aquæ*. Tum etiam, quia licet Deus spiritum illum flasset ad exsiccandam terram, non uno, sed multis diebus potuit terram exsiccare, ut ex dicto loco Genesis constat. Exsiccatio etiam maris rubri non est cum effectu exsiccandi universam terram comparabilis, quia locus maris rubri brevis erat et facilis, quantum ad commoditatem transitus sufficeret, exsiccari poterat. Denique in praesenti loco nulla fit mentio venti, aut spiritus, quo Deus ad exsiccandam terram usus fuerit, et ideo sine fundamento asserendum non est, præsertim cum vix sit credibile, potuisse id tam brevi tempore per ventum fieri sine majori miraculo.

28. *Verior causa siccationis terræ.*—Et ideo multo facilius dicitur Deum sua potentia exsiccasse terram, quod non tantum agendo, sed etiam impedimenta subtrahendo, et qualitates contrarias non conservando, id facere potuit. Hoc enim satis erat, ut terra ipsa ad propriam et nativam siccitatem se reduceret. Imo hinc aliqui conjectant non fuisse tunc terram sub aquis nimis lutulentam, et madefactam, quia tunc erat utrumque elementum in sua paritate et integritate: est autem probabilis philosophorum sententia inter elementa sic constituta in suis locis naturalibus non esse mutuam alterationem, vel permixtionem in confiniis eorum: quia alias non possent in suis naturalibus locis conservari, sed potius progressu temporis unum aliud corrumperet. Sic ergo existimo fieri potuisse, ut licet terra esset sub aquis, nulla pars aquæ descenderet, et penetraret terram, quia et terra erat sufficienter obdurata et compacta, et aqua non gravitabat, sed quieta permanebat; et simili ratione poterant illa elementa ita esse disposita secundum

proportionem æqualitatis, ut inter ea nulla vel tenuis valde fieret alteratio. Quod si ita est, facillime fieri potuit, ut statim, aut brevissimo tempore terra exsiccaretur, etiam sine extrinseco agente per solam aquæ subtractionem et per reductionem ab intrinseco, si ea indigebat, id est, si naturalis ejus dispositio aliqua ex parte immutata fuerat, nam, ut dixi, hoc etiam incertum est; et ad hoc etiam ponderantur verba illa, *congregentur aquæ, et appareat arida*, nam in illis significatur, non prius apparuisse terram, et postea fuisse aridam factam, sed statim aridam et siccum apparuisse: nunc vero non examinando illam philosophicam doctrinam, valde probabile credimus, saltem divina efficacitate factum esse, ut terra statim sicta et in sua naturali dispositione apparuerit. Ita enim verba Scripturæ sonant, et nullum hoc est inconveniens: imo perfectioni divini operis valde consentaneum est.

29. *Corollarium ex dictis aquas omnes easque dulces fuisse congregatas in unum locum.*—Unde obiter colligo eum Basilio supra universam aquam fuisse in loco præparato congregatam, et omnino, ac omni ex parte, a terra, quæ appetat, fuisse separatam. Nam Scriptura indefinite dicit, *congregentur aquæ*, in quo modo loquendi omnes aquas includit, et nullam excipere permittit. Præsertim cum addat, *dux sub cœlo sunt*, nam omnes aquæ existentes in terra, vel proxime supra terram, sub cœlo sunt: ergo omnes illæ in loco maris sunt congregatae, et ideo non recte aliqui, ut supra referebam, inter aquas dulces et falsas distinguunt, dicentes solum aquas falsas congregatas esse in locum peculiarem, relictis aquis dulibus in aliis terræ locis. Nam hæc distinctio imprimitur verbis Scripturæ, ut ponderavimus, et deinde non potest accommodari, nam omnes aquæ ante hanc congregationem dulces erant, id est, sine sapore, ut naturalis dispositio aquæ postulat: ergo potius dulces congregatae fuerunt: postea vero distinctio illa fieri potuit, non omnes partes aquæ saliendo, quod an ita factum sit non satis constat, quomodo autem fieri potuerit statim dicam, nunc solum assero nullam aquam intra terram quasi illi admixtam relictam fuisse. Excipit tamen Perierius humor aqueum, nam illum censet non fuisse a terra separatum, quia illo veluti glutine compacta terra consistit, et sine illo in minutissimum pulverem dissolveretur. Hoc tamen, ut verum fatear, non satis intelligo, nam si humor ille aqueus est aliqua substantia corporea, tunc in hoc orbe terræ nulla erat præter

elementum aquæ et terræ: ergo ille humor esset vera aqua, atque ita non omnis aqua fuisse a terra sejuneta. Si vero ille humor non est substantia, erit aliqua humiditas, quæ est dispositio contraria naturali conditioni terræ: ut simplex elementum est. Quapropter non credo indigere elementum terræ extrinseco humore aqueo, ut in se compactum, et in suis partibus integrum, et continuum subsistat. Nullam enim rationem hujus necessitatis inventio, nec video, cur substantia terræ pura non possit ita consistere, sicut cætera elementa pura, et integra conservantur.

30. *Quinto suboritur dubium contra præcedens corollarium militans.*—*Responsio altera ex Basilio.*—Vide Conimbricenses in libros Meteororum, tract. 8, c. 2, et Pereiram, Gen. 1. —*Ad confirmationem.*—Hic tamen oritur ex dictis ultimum dubium, quo sensu dictum fuerit, aquas fuisse congregatas in unum locum, cum videamus nunc in plura loca, imo et in plura maria esse divisas, nimirum, Oceanum, Mediterraneum, Rubrum, Arabicum, Persicum, Caspium: præter quæ sunt etiam multa flumina, stagna, paludes, etc. Quæ omnia non est verisimile postea fuisse divisa, sed a principio ita fuisse aquas congregatas: non ergo in unum, sed in plura loca congregatae sunt. Et augetur difficultas, quia non est verisimile, totam aquam universi hoc die salsam fuisse effectam, id enim non fuisse terræ proficuum: ergo necessarium fuit plura esse aquarum loca, quia in eodem non potuerint aqua salsa, dulcis simul existere. Responderi potest primo, non esse necessarium, illam loci unitatem respectu omnium aquarum intelligere, sed tantum respectu terræ, ita ut perinde dictum sit, *in locum unum*, ac si diceretur, in locum separatum, ita ut amplius terram non operiret. Quod fieri optime potuit, congregando aquas in varia loca partialia, quæ ad prædictum finem unus integer locus diei possunt, quamvis non sit continuus. Addit vero Basilis, estque valde probabile, locum illum vere et proprie fuisse unum, cuius principale corpus est Oceanus, ejus vero partes minus principales sunt cætera aquarum loca, quæ non sunt omnino divisa, sed per externas vias, vel internos meatus terræ illi conjunguntur. Nam cætera maria illi continuantur manifeste, præter Caspium, de quo inter autores controversia est, an cum Oceano continuetur, quam hic disputare non est necesse, quia licet exterior continuatio illius cum Oceano nulla sit, verisimilis est per plura flumina, quæ in

CAPUT VII.

QUOMODO HERBA VIRENS, ET CÆTERA VEGETABILIA
HOC DIE FUERINT PRODUCTA.

1. *Prima et præcipua quæstio tacta a D. Thoma.*—*Quid respondeat Augustinus.*—*Ejus probatio prima.*—*Probatio secunda.*—*Tertia.*—Hoc est aliud hujus diei tertii opus, quod his verbis Gen. 1, discribitur, *Vidit Deus, quod esset bonum*, et ait, *Germinet terra herbam virentem*, etc. Circa quæ verba, et totam hujus partis narrationem nulla fere occurrit nova quæstio gravis: et ideo per brevia dubia rem totam expediemus. Præcipua enim difficultas hic est, quam attingit D. Thomas, 4 p., q. 69, a. 2, au hæc productio plantarum hoc die facta intelligenda sit de productione ipsarum in proprio esse actuali, et formalí (ut sic rem explicem) vel de productione tantum in semine, et in potentia. Nam divus Augustinus, lib. 3 Genes. ad lit., cap. 4 et 5, et lib. 8,

c. 3, posteriorem partem tradit, dicens terram in hoc die accepisse virtutem germinandi omnia vegetabilia quasi concepto omnium illorum semine, non tamen statim vegetabilia omnia produxisse. Quod primo suadet verbis illis capitis secundi. *In die, quo fecit Deus cœlum et terram, et omne virgultum agri, priusquam germinaret.* Quomodo enim potuerunt virgulta fieri, antequam terra germinaret, nisi quia causaliter prius, et quasi in radice, seu in semine facta sunt, et postea in actu producta? Secundo confirmari potest, quia verbum illud *germinet terra*, optime exponitur potestate ut sic dicam, id est, accipiat terra vim germinandi. Sicut in eodem capite dicitur: *Crescite, et multiplicamini.* Tertio potest confirmari, quia actualis productio vegetabilium non tam ad opus creationis, quam ad opus propagationis pertinet, quod postea factum est, et hanc sententiam sequitur Eucherius, l. 1, Gen., c. 11, illi favent Glossa interli., Hugo et Lyranus verbum *germinet* dicto modo exponunt.

2. *Communis et verior aliorum Patrum responsio.* — Nihilominus contraria sententia tenenda est, scilicet, produxisse Deum hoc die herbam, arbores, et alia vegetabilia actu in propria specie et natura. Haec est communis sententia Patrum, Basilii, honil. 5, Exaem., Ambrosii, lib. 3, Exaem., cap. 8, 11 et 16, Chrysostomi, hom. 5, in Gen., Damasceni, lib. 2, de Fide, cap. 10, Théodoreti, Cyrilli, Bedæ, Glossæ ordinariæ, et aliorum, in Gen. Et idem sentit divus Thomas supra, solvens argumenta Augustini, quamvis propter reverentiam ejus quasi problematicæ semper procedat. Denique idem sentiunt omnes, qui in his operibus veram successionem, et temporalē distinctionem agnoscant. Nam Augustinus in eam sententiam inductus est, quia omnia istorum dierum opera in eodem puncto creationis simul credidit fuisse facta, alioqui vero inter primam creationem et actualem mixtum productionem temporis successionem intercessisse negare non potuit: et ideo in hoc die tantum in virtute, et in semine plantas fuisse productas dicere compulsus est. Quapropter, ablato priori fundamento, et posita in his diebus vera ac temporali successione, ut alii Patres tradiderunt, et nos defendimus, illa exposicio Augustini necessaria non est. Et præterea si discursus ille solidus est, idem dicendum esset de productione piscium, et volatilium in quinto die, et aliorum animalium in die sexto, quia omnia haec animantia

sunt mixta, et ideo in seipsis non fuerunt facta in primo instanti: ergo necessarium erit dicere in illis quinto et sexto diebus solum in virtute, seu in semine esse facta. Hoc autem nullo modo dici potest. Primo, quia manifeste repugnat verbis Scripturae, nam primo dicit: *Creavitque Deus celestia grandia, et omnem animalm viventem et omne volatile*, etc. Quæ verba per se sunt satis expressa, evidentius tamen declarantur, quia statim rebus sic productis, *benedixit Deus*, dicens, *Crescite, et multiplicamini.* Quæ verba manifeste supponunt fuisse jam producta animalia, quæ possent sibi similia generare. Et eodem modo induci possunt verba sextæ diei, in quibus evidentissimum est, quod dicitur, *et creavit Deus hominem.* Accedit præterea specialis ratio in animalibus, quia non possunt in semine produci, quia semen debet esse decisum ab ipso animali, neque naturaliter potest extra ipsum animal conservari, aut operationem suam efficere, et ideo necessarium fuit, species singulas eorum immediate ab auctore naturæ in aliquo, vel aliquibus individuis primo fieri.

3. *Precedens discursus applicatur ad vegetabilia.* — Hinc ergo eamdem argumentandi rationem ad plantas convertimus. Primo quidem, quia non solum dictum est, *germinet terra*, sed etiam additum est, *et factum est ita.* Quid autem fuerit factum declaratur, cum subditur: *Et protulit terra herbam virentem, et facientem semen juxta genus suum, lignumque faciens fructum, et habens unumquodque semen secundum speciem suam.* Ubi imprimis non video, quomodo possit verbum illud, *protulit terra*, de productione in semine verificari. Quia terra si prius habuit semen, quam plantam, non protulit ipsa semen, sed potius a Deo recepit; ergo si protulit herbam, ut Scriptura dicit, oportet, quod herbam in actu, non in semine, seu virtute produixerit. Accedit, quod Scriptura statim declarat, qualis illa herba fuerit, scilicet, *herba virens, et faciens semen, et lignum faciens fructum, et habens sementem*, ubi distinguendo herbam et lignum a semente, manifeste declaratur, non produxisse terram herbam in semine, vel lignum in semente, sed potius produxisse herbam, vel lignum: a quibus semina similiū rerum procedunt. Præterea altera ratio de animalibus facta potest de plantis, seu vegetabilibus cum proportione fieri: nam haec etiam non fiunt sine proprio semine, præsertim illa, quæ perfectiora sunt: imo in aliquibus frugibus terræ fructus, et semen idem sunt; ergo non potuerunt prius in semine,

quam in fructu fieri, ut in tritico, et similibus videre licet. Ergo illa non potuerunt fieri in primo instanti creationis in virtute, seu in semine magis quam in actu, cum utroque modo sint ejusdem naturæ. Ergo facta sunt hoc tertio die, non ut semina, sed ut fructus, vel saltem in herba, sicut ad litteram narrantur facta. In lignis autem, seu arboribus, licet semen soleat a fructu distingui: etiam ipsum semen est quoddam mixtum quod non magis potuit in principio creari, quam cætera mixta: post instans autem creationis potius dicendum est, talia semina facta esse ex ipsis lignis, et arboribus, ut Scriptura sonat, quam e converso. Quod si fortasse quis dicat, per virtutem illam seu potentiam non intelligere Augustinum hujusmodi semina plantarum, sed aliam peculiarem virtutem terræ ad germinandum inditam: hoc eadem facilitate, qua dictum fuerit, rejicieñdum est, quia neque in Scriptura habet fundamentum, neque ipse Augustinus hoc declarat, neque secundum naturas rerum explicari potest, qualis illa virtus sit: opera autem miraculosa, vel extraordinaria absque necessitate, vel sufficiens testimonio audienda non sunt; et hoc magis respondendo ad argumenta prioris sententiae confirmabitur.

4. *Ad primam probationem in n. 1.—Ad secundam.—Ad tertiam.* — Primum testimonium ex Gen. 2, in superioribus explicatum est. Non enim dicitur Deus fecisse omne virgultum agri antequam oriretur in terra, vel produxisse herbam antequam terra germinaret, quia fecit illa in virtute, priusquam in actu: sed quia ipse solus illa produxit quasi per modum primæ creationis, priusquam naturali, et ordinario modo possent ab ipsa terra produci. Quam expositionem ex contextu ipso, et verbis sequentibus confirmavimus, et illam tradit D. Thomas, estque communis, et satis plana. Ad secundum ex verbo *germinet terra*, respondetur imprimis, si verbum illud solum, et sine majori declaratione fuisse positum, tolerabile futuram fuisse expositionem illam: tamen ex verbis adjunctis manifeste constare Deum non tantum dedisse terræ virtutem germinandi, sed etiam illam statim germinare fecisse, vel ipsum virtutem sua herbam et plantas in ea produxisse. Unde addi etiam potest dedisse quidem Deum terræ in hac die virtutem germinandi in perpetuum per continuam generationem successionem, et in hoc etiam verbo *germinet* significatum fuisse; nihilominus tamen hanc virtutem datam esse terræ, producendo in illa primas plantas, arbores,

5. *Cur Deus post segregationem aquarum statim produxit vegetabilia.* — Et hinc obiter colligitur ratio, ob quam Deus in hac ipsa die, post congregationem, seu segregationem aquarum statim plantas produxit, nimis, ut terram, ne turpis (ut sic dicam) seu incomposita appareret, statim herbis, ac floribus vestiret. Accedit, quod si Deus statim vegetabilia non produceret, etiamsi illorum seminibus terram repleret, non potuisset, nisi longo tempore plantarum productio, præsertim arborum et fructuum fieri: non decebat autem terram, quæ de se informe quoddam elementum est: multo tempore in ea dispositione manere. Aliunde vero, qui paulo post Deus animalia terrestria producturus erat, cibum etiam illis præparare voluit, et ideo oportune statim in hoc die herbam, et cæteras plantas, seu arbores produxit.

6. *Secunda quæstio in hoc ipso capite.—Eugubini responsio refellitur.* — Secundo autem quæri hoc loco solet, an solus Deus sua virtute hoc opus fecerit, vel mediante aliqua causa secunda. Ubi non est dubium de materiali causa, nam certum est, ex terra haec omnia produxisse, ac subinde in genere causæ

materialis terram, seu ejus materiam concurrisse, quod ad minimum verba Scripturæ statim tractanda convincunt. Propria ergo interrogatio est de causa efficiente. Et quidem de Angelis pro certo supponitur in hoc opere nullam efficientiam, etiam remotam habuisse, quia ad hunc effectum nullus prævious motus localis necessarius erat, quem solum Angeli possunt efficere. De corporalibus item causis manifestum est, non potuisse ad illud opus effective concurrere virtute naturali, quia subito factum est, et per universam terram. Solus Eugubinus in Cosmopœia finxit Deum in primis duobus diebus, simul cum priori actione hujus tertii diei, ita elementum terræ præparasse, ut naturaliter secuta fuerit hæc plantarum productio, utique virtute Solis, et aliarum causarum universalium. Verumtamen hæc sententia non solum est omnibus Patribus et theologis contraria, sed etiam est per se incredibilis, et prorsus voluntaria, quia in terra nulla præparatio præcedere potuit, antequam remotis aquis appareret: nam licet fortasse aliquantulum humefacta relinqui, illa non erat dispositio sufficiens, nec sol, etiamsi in terra dispositio præcederet, posset virtute naturali subito, seu brevissimo tempore talem, ac tantam plantarum productionem efficere.

7. *Cajetani et Burgensis responsio et fundamentum.* — *Verior responsio.* — *Ad fundamentum Cajetani et Burgensis.* — De sola ergo terra est aliqua controversia. Nam Cajetanus et Burgensis affirmant terram fuisse proximam causam efficientem hujus operis: fundantur in verbis Genesis: *Protulit terra herbam virentem*, etc., nam verbum *protulit* efficientiam significat; nihilominus contraria sententia est magis recepta, quod solus Deus tanquam principale, proximum, ac totale principium efficiens ex terra tanquam ex materiali causa plantas produxerit. Hæc sententia sumitur ex Basilio, Ambroso, Chrysostomo, in Genes., ubi etiam Lyranus, Abulensis, Pereira, Ascanius, et alii illam defendunt, et favet D Thomas, 1 p., q. 71, art. unic., ad 1, ubi de animalibus loquitur, videtur autem esse eadem ratio de vegetabilibus, et hæc sententia est magis philosophica, et rationi conformis, cui magis inherendum est, quando Scriptura non cogit. Ratio autem est, quia credendum non est terram fuisse supernaturaliter elevatam ad efficiendum per modum divini instrumenti, quia (ut saepē diximus) hæc opera miraculosa et supernaturalia non sunt per se ad primam naturæ institutionem accommodata: et ideo sine

revelatione fingenda non sunt. Neque etiam potuit terra naturali virtute dictam efficientiam habere, quia neque ipsa per se habet hujusmodi virtutem naturalem, neque etiam habebat semina rerum, in quibus hæc virtus esse solet. Præterquam quod, licet illa haberet, etiam ipsa semina non possent tam brevi tempore, et quasi in momento hujusmodi effectus naturaliter producere. Præterea possumus in hoc modo philosophicam rationem efficere, quia illa pars terræ, ex qua unaquaque planta generata est, non poterat effective concurrere ad illius productionem, quia ex illa secuta est ejusdem terræ productio, et non poterat ipsam suam corruptionem efficere. Neque etiam una pars terre potuit ex alia parte ejusdem terræ plantam producere, cum essent similes non tantum in forma substantiali, sed etiam in dispositionibus. Solus ergo Deus auctor illius operis fuit tanquam naturæ auctor et institutor. Neque obstant citata verba Genesis 1, nam explicanda sunt per alia capit. 2: *Fecit Dominus cælum et terram, et omne virgultum agri*, etc., et clarius infra: *Produxitque Dominus Deus de humo omne lignum*, etc.; ergo cum prius dictum est, *germinet terra vel protulit terra*, in suo genere intelligendum est, et specialiter significatum est, DEUM produxisse plantas non ex nihilo, sed ex ipsa terra, sicut etiam nunc dicitur producere terra, quamvis ipsa non faciat, sed semen, quod est in ipsa, vel etiam Sol, et alias similes cause.

8. *Tertia questio.* — *Quæ species vegetabiles sint productæ hac die tercia.* — *Quot earum individua, et quibus in regionibus, incertum.* — Tertia quæstiuncula est, in quanta varietate, seu specierum multitudine fuerint vegetabilia simul hoc die producta. In qua dubitatione omnes convenient, tunc fuisse productas omnes species arborum, segetum et olerum perfectorum, quæ et ad perfectionem universi, et ad usum hominum, vel etiam ad cibum jumentorum necessaria sunt. Nam ista ab auctore nature per se intenta fuerunt, et ad dictos fines ordinata. Item quia non fiunt, nisi per propagationem et seminationem: nec semina eorum possunt naturaliter decidi, nisi ab aliquibus individuis talium specierum: et ideo oportuit omnes species primo produci in aliquo, vel aliquibus individuis. Ergo omnia simul in eodem facta sunt, quia post primam mundi creationem, distinctionem et ornatum Deus non produxit immediate, et tanquam naturæ artifex novas rerum species, sed solum quantum ex primis tunc productis derivari potuerunt.

Quot vero individua Deus in unaquaque istarum specierum produixerit, incertum nostris est. Jam an omnes istæ species in omnibus regionibus et provinciis universi produixerit, etiam est incognitum. Quantum vero experientia docet, verisimile est, non omnes vegetabilium species ubique esse productas, sed quasdam in hoc hemisphærio, et alias in alio, et simili modo in variis utriusque regionibus juxta sapientissimam Dei distributionem productas fuisse, quia Deus optime novit varia terrarum climata, et siderum influentias, ac regionum dispositiones, his vel illis fructibus terræ magis accommodatas. Si vero aliquæ sunt plantæ, quæ ubique facile conservari, aut propagari possunt, fortasse illæ in omnibus regionibus, vel saltem in nimis distantibus, ad quas non poterant facile ex aliis transferri, simul productas fuisse, credibilis est.

9. *De vegetabilibus noxiis sensit olim Augustinus producta fuisse post peccatum.* — At vero de quibusdam plantis, aut venenosis et nocivis, aut noxiis humano corpori, dubitari solet, an fuerint hoc die productæ. Et ratio dubitandi est, quia ista non videntur introducta in mundo, nisi propter peccatum hominis, videntur enim effectus illius maledictionis Dei, Genes. 3: *Quia comedisti de ligno, de quo præceperam tibi, ne comederes, maledicta terra in opere tuo, in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuæ, spinas et tribulos germinabit tibi.* Ergo si homo non peccasset, terra tribulos et spinas non germinaret, et a fortiori, nec alias herbas magis nocivas et venenosas. Propter quod argumentum videtur ita sensisse Augustinns, libro primo de Genesi, contra Manichæos, capite 13, ubi verba illa Genesis: *Germinet terra herbam virentem*, ipse legit, *herbam pabuli*, et subjungit objectionem Manichæorum: *Si Deus jussit nasci de terra herbam pabuli, et lignum fructiferum, quis jussit nasci tantas herbas, vel spinosas, vel venenosas, vel infructiferas?* Et respondet, ante peccatum hominis non esse scriptum, quod terra alius protulerit, post peccatum autem ortæ sunt spinæ, et alia propter peccatum, et ad hoc inducit prædicta verba Genesis. Et in eadem sententia saltem quoad spinas et tribulos sunt Basilius, homil. 3, Ambrosius, lib. 3, cap. 9 et 11, Beda et Rabanus, in Genes., Damascenus, lib. 2, de Fide, cap. 10, cum tanta exaggeratione, ut dicant, etiam rosam futuram fuisse sine spinis, si homo non peccasset. Quod etiam sentit Aliquinus, quæst. 78, in Genes. Et potest tandem hoc confirmari, quia productis a Deo

plantis, additur: *Et vidit Deus, quod esset bonum.* Ergo signum est solum produxisse herbas proficias, non vero noxias, et (ut ita dicam) poenales.

10. *Oppositum verius.* — *Id probatur quoad vegetabilibus venenosa.* — Nihilominus contraria sententiam docet D. Thomas, quantum ad spinas, et tribulos, 1 part., q. 69, a. 2, ad 2, et 2, 2, q. 164, art. 2, ad 1, et fuit sententia Augustini 3, Genes. ad litter., cap. 18, ubi, et dicta in priori loco retractat, et locum Genesis aliter exponit, ut statim dicam. Et quo ad alteram partem de herbis noxiis consentiunt Ambrosius, Basilius, et alii in præcedenti § allegati. Et hæc etiam est communior sententia expositorum in Genesi et theologorum. Et quidem, quoad herbas noxias, seu venenosas non videtur dubitandum, quia istæ sunt in suis speciebus perfectæ, et ideo per se pertinent ad perfectionem universi. Deinde quoniam licet ad quasdam effectus sint noxiæ, ad alios sunt utiles et medicinales, præsertim cum aliis mixtæ, et bene temperatae: aliquæ etiam ex his herbis aliquibus animalibus in pabulum deserviunt. Denique si hujusmodi plantæ non fuissent ante peccatum hominis productæ, oportuisset postea ab auctore naturæ denovo creari, saltem illo lato modo, quo alias rerum species in istis sex diebus procreavit, quod est contra supra dicta, et contra illud Gen. 1, in fine: *Vidit Deus cuncta, quæ fecerat, et erant valde bona*, id est, omni ex parte perfecta et consummata, et ideo subditur, in principio capit. secundi: *Perfecti sunt cæli et terra, et omnis ornatus eorum: complevitque Deus die septimo opus suum, quod fecerat, et requieuit die septimo ab universo opere quod patrarat.* Ex quibus omnes colligunt nullas rerum species Deum postea per se creasse. Nec vero ad istarum rerum productionem necessaria erat occasio peccati, tum quia, licet homo peccaturus non fuisse, hujusmodi herbae illi non nocerent, sicut neque ignis illi posset nocere, quia modo suo immortalis et impossibilis esset, utique passione noxia, aut corruptente. Postquam autem lapsus hominis erat futurus, Deus præscius futuri peccati potuit has herbas antea producere, non in poenam, sed in medicinam, vel alias utilitates hominis per peccatum facti mortalis.

11. *Item quoad spinas et tribulos.* — Unde etiam de spinis et tribulis verissimum censeo non fuisse producta solum in poenam peccati, et futura fuisse, etiamsi homo non peccasset. Quod recte ostendit Augustinus in posteriori